

L'any que viurem perillosament

Arafat amenaça de proclamar l'estat palestí el 4 de maig de 1999. Un repte per al govern israelià que surti de les eleccions anticipades.

JOAN ROURA

Ho deien uns quants diaris de Tel-Aviv el 15 de desembre, l'endemà de la primera visita d'un president dels Estats Units a territori sota control palestí: Bill Clinton, amb aquell gest, s'havia transformat en el lord Balfour dels palestins; una comparació amb el ministre d'Afers Estrangers britànic que el 1917 va donar nom a la declaració oficial de Londres que prometia la creació d'un estat jueu, finalment fundat trenta-un any després.

ARKIU / EFE

Clinton esperança a Arafat en dir "els palestins poden determinar el destí a la seva terra".

Arafat no pot esperar tant. Ell mateix ja ha reconegut que confia viure "només un any o dos més", i no té cap dubte que ha de passar a la història com el primer president de Palestina. El cap de l'estat més poderós del món acaba d'admetre a Gaza que els palestins "poden determinar el seu destí a la seva terra"; i ells hi han posat data: el 4 de maig de 1999, el dia que els territoris ocupats i autònoms palestins entraran en un buit legal perquè vencen els terminis establerts per l'acord intervi d'Oslo del 1993. A falta d'un pacte previ amb Israel, Arafat ja ha dit repetidament que hi proclamarà un estat palestí, amb capital a Jerusalem oriental.

El president palestí sap que Israel, òbviament, no se'n retirarà, però l'últimàtum, de moment, ha aconseguit afegir pressió al govern israelià de Binyamin Netanyahu que, després de dos anys i mig d'intransigències, ha convocat eleccions anticipades abans d'aquesta data fatídica perquè els electors decideixin com plantar-hi cara. Els israelians aniran, doncs, a les urnes a la primavera, i del que votin dependrà si el 4 de maig comença una onada de violència o si aquest dia passa sense més entrebanes perquè els palestins tornin a tenir l'esperança posada en el renaixement d'unes converses de pau serioses.

Si Netanyahu és reelegit i manté la política de constant obstrucció, amenitzada ara amb la congelació dels acords de Wye Plantation que ell va signar l'octubre, Arafat proclamarà l'estat palestí com ha promès, amb l'esperança d'obtenir un nivell de reconeixement internacional irreversible, que podria incloure la majoria dels països de la Unió Europea i, potser, també dels EUA. El primer ministre israelià ha amenaçat d'annexionar el 40% de Gaza i el 70% de Cisjordània que Israel encara ocupa, però això engendria una autèntica intifada en aquestes zones i un previsible bany de sang.

Arribat el punt en què es troba l'autonomia palestina, cada vegada més qüestionada pels seus ciutadans mateixos, Arafat només podria avenir-se a ajornar la proclamació unilateral d'un estat independent, si els laboristes guanyen les properes eleccions israelianes, i abans del 4 de maig volen tornar a posar el procés de pau en la via d'entesa per on va avançar durant els mandats de Rabin i de Peres, fins a les eleccions del 1996. De fet, el programa del partit laborista ja preveu la idea d'un estat palestí. A jutjar pels plans que s'havien conegut abans d'aquella derrota electoral, els laboristes acceptaven de cedir Gaza i fins un 70% de Cisjordània. L'Autoritat Palestina també hauria pogut tenir una presència, ni que

fos simbòlica, a la Jerusalem oriental, concretament al barri d'Abu Dis.

Caldrà prestar molta atenció a aquests comicis, perquè vénen en un any crític, a pocs mesos també de l'inici del jubileu dels cristians que per Nadal començaran a celebrar el dos milè aniversari del naixement de Jesús de Natzaret, amb una de les seues centrals situada justament a Jerusalem. L'efemèride, la data i sobretot el lloc, conviden a radicalitzar les posicions dels palestins, que podrien forçar la comunitat internacional a prendre cartes més decidides en el procés de pau.

De fet, israelians i palestins ja han començat a heur-se-les amb tots aquests reptes més sols que mai, cara a cara, perquè la presidència nord-americana ha quedat blocada per mesos, immersa en la lluita per la pròpia supervivència en el procediment de destitució de Clinton que tira endavant el Congrés. El president ja ha cremat molta munició per defensar-se, fins i tot foc real com el que ha utilitzat contra l'Iraq en un bombardeig tan mancat de suport internacional com d'objectius polítics a mitjà termini en el context del sempre volàtil Orient Mitjà.

En aquest sentit, no s'entén com ha passat inadvertit l'assalt frustrat de l'ambaixada dels EUA a Damasc durant l'últim bombardeig contra l'Iraq. Síria va ser un dels principals aliats del president Bush durant la Guerra del Golf. Vuit anys després, la policia siriana no ha fet res per impedir l'atac contra la seua diplomàtica nord-americana. Només els guardes de la delegació la van defensar, i els manifestants van aconseguir cremar la bandera.

És tot un avís per la manca de sensibilitat creixent que mostra un Clinton acorralat envers els països àrabs. Bush, amb la seva aliança del Golf, va aconseguir de posar israelians i palestins en el camí dels acords d'Oslo. A Clinton no li queda prou credibilitat. La xifra màgica que representava el 1999 en aquells acords, ja s'ha convertit en un símbol de perill. Serà l'any que viurem perillosament.